

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної
роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

*Спеціальна методика виховання дітей з порушеннями психофізичного
розвитку*

***SPECIAL METHODS OF RAISING CHILDREN WITH PSYCHOPHYSICAL
DEVELOPMENTAL DISORDERS***

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

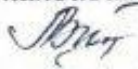
тип дисципліни нормативна

мова викладання українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальна методика виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі А Освіта, спеціальності А6 Спеціальна освіта, освітньої програми Логопедія. Спеціальна психологія.

« 4 » березня 2025 р. 25 с.

Розробник: *Стельмах Ніна Василівна*, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Гарант ОПП «Логопедія. Спеціальна психологія» *Кисличенко В.А.*, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Спеціальна методика виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 4 від « 5 » березня 2025 р.

В.о. завідувачки кафедри

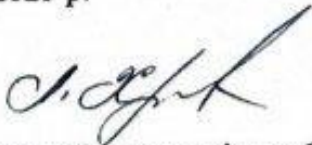

Катерина ШАПОЧКА

Проект робочої програми навчальної «Спеціальна методика виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського

Протокол № 3 від « 6 » березня 2025 р.

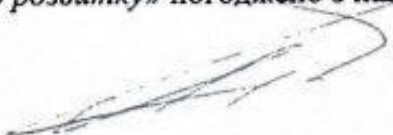
Голова

Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Спеціальна методика виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Спеціальна методика виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 3 від « 26 » березня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Стельмах Н.В., 2025

ЗМІСТ

<i>Вступ.....</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	<i>6</i>
<i>5. Програма навчальної дисципліни.....</i>	<i>9</i>
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	<i>15</i>
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	<i>16</i>
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання.....</i>	<i>20</i>
<i>9. Засоби навчання.....</i>	<i>21</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації.....</i>	<i>21</i>

ВСТУП

Анотація

Одним із стратегічних завдань реформування освіти в Україні є удосконалення підготовки фахівців у вищих навчальних закладах. Дисципліна «Спеціальна методика виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» посідає чільне місце в системі підготовки фахівців у галузі спеціальної освіти.

Дана дисципліна спрямована на з'ясування та усвідомлення головних теоретичних основ та практичних положень методики виховання дітей з особливими потребами; на розкриття сутності, змісту, напрямів виховання у спеціальній педагогіці, особливостей та специфіки проведення різних методик вивчення та формування особистості дітей з порушеннями психофізичного розвитку; на оволодіння формами, методами, технологіями й засобами виховного впливу; на засвоєння специфіки та особливостей міжособистісної взаємодії педагога, батьків і вихованців; на формування умінь і навичок виховного впливу на дітей та планування виховної роботи; на усвідомлення вирішальної ролі особистості вихователя в розвитку кожної окремої дитини.

Навчальна дисципліна має тісні міждисциплінарні зв'язки з педагогічною деонтологією, риторикою, культурою мовлення корекційного педагога, спеціальною та порівняльною психологією, університетськими студіями.

Ключові слова: виховання, діти з порушеннями психофізичного розвитку, педагогіка, порівняльна педагогіка, спеціальна педагогіка, теорія та спеціальна методика виховання.

Abstract

One of the strategic tasks of education reform in Ukraine is to improve the training of specialists in higher educational institutions. The discipline "Special method of raising children with psychophysical development disorders" occupies a prominent place in the system training of specialists in the field of special education.

This discipline is aimed at clarifying and understanding the main theoretical foundations and practical provisions of the methodology of raising children with special needs; to reveal the essence, content, directions of education in special pedagogy, features and specifics of conducting various methods of studying and forming the personality of children with psychophysical development disorders;

on mastering the forms, methods, technologies and means of educational influence; to learn the specifics and features of the interpersonal interaction of the teacher, parents and pupils; on the formation of abilities and skills of educational influence on children and planning of educational work; on realizing the crucial role of the educator's personality in the development of each individual child.

The educational discipline has close interdisciplinary ties with pedagogical deontology, rhetoric, speech culture of a correctional teacher, special and comparative psychology, and university studies.

Key words: education, children with disorders of psychophysical development, pedagogy, comparative pedagogy, special pedagogy, theory and special method of education.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	А Освіта	<i>Нормативна</i>	
Модулів - 1		Рік підготовки	
Змістових модулів - 3		2-й	2-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	А6 Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)	Семестр	
Індивідуальне науково- дослідне завдання –тези з проблем виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку, виступ на конференції			
Загальна кількість годин – 150		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 4 год.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	<i>Лекції</i>	
		12 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		0 год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
		58 год.	
		Індивідуальне завдання: 0 год.	
		Вид контролю: іспит	
		Форма контролю: усна	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу: озброїти студентів системою педагогічних знань, умінь та навичок виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку, підготувати до роботи у спеціальних та загальноосвітніх закладах, забезпечити у майбутніх педагогів-дефектологів розвиток та формування професійно значущих якостей, здібностей, умінь і навичок.

Завдання курсу:

- розвивати у майбутніх педагогів, вихователів педагогічного мислення, здатності до аналітичного розуміння педагогічної діяльності;
- навчання їх творчим підходам до визначення педагогічних дій у нестандартних педагогічних ситуаціях;
- формувати уміння приймати найбільш оптимальні рішення відповідно до педагогічних закономірностей, принципів виховання та навчання, що дає можливість реалізації діяльнісно-особистісного підходу;
- розвивати професійно-ціннісні орієнтації особистості педагога: гуманістично спрямованої діяльності педагога і його соціальної відповідальності;
- формувати у студентів потреб професійного розвитку;
- оволодівати культурою педагогічного спілкування;
- сприяти подальшому формуванню педагогічної позиції та розвивати творчий потенціал.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Знання, уміння та навички з таких дисциплін: педагогічна деонтологія, риторика, культура мовлення корекційного педагога, спеціальна, порівняльна психологія, університетські студії.

4. Очікувані результати навчання

«Спеціальна методика виховання дітей з порушеннями психофізичного розвитку» передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

ПРН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

ПРН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність.

ПРН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

ПРН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психологопедагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

ПРН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

ПРН9. Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

ПРН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.

ПРН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

ПРН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і 7 суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

II. Фахові:

ФК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

ФК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

ФК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

ФК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

ФК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

ФК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

ФК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

ФК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

ФК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

ФК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Концептуальні засади виховання дітей із порушеннями психофізичного розвитку

Змістовий модуль 1. Психологічні основи виховного впливу

Тема 1. Психолого-педагогічні механізми виховного впливу на дітей з порушеннями психофізичного розвитку

План:

1. Психологічні механізми здійснення вчинків дітьми.
2. Характеристика домінуючих потреб дітей різних вікових етапів.
3. Методика формування потреб дітей.
4. Правила пред'явлення педагогічних вимог.

Література [13], стор. 5-25; [22], стор. 110-130.

Тема 2. Психологічні методики вивчення особистості дитини з психофізичними порушеннями

План:

1. Психолого-педагогічні основи вивчення особистості дитини.
2. Завдання психолого-педагогічного вивчення дітей.
3. Основні вимоги до організації і проведення діагностування, обробки результатів.
4. Форми та методи дослідження особистості дитини.
5. Рівні вихованості та критерії оцінки вихованості дитини.
6. Програма вивчення особистості вихованця та складання психолого-педагогічної характеристики.

Література [13], стор.220-240; [22], стор. 350-369.

Тема 3. Психологічні методики вивчення колективу дітей

План:

1. Психологічне вивчення дітей з порушеннями розвитку.
2. Завдання психолого-педагогічного вивчення дитячого колективу.
3. Основні вимоги до організації та проведення діагностування, обробки результатів.
4. Форми та методи дослідження дитячого колективу.
5. Рівні вихованості та критерії оцінки вихованості колективу вихованців.
6. Програма вивчення дитячого колективу та складання психолого-педагогічної характеристики.

Література [13], стор.220-240; [22], стор. 350-369.

Тема 4. Особистість вихователя в системі виховної роботи сучасного освітнього закладу з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку

План:

1. Педагогічна майстерність вихователя.
2. Специфіка виховної роботи з дітьми з вадами мовлення.
3. Педагогічні здібності вихователя, професіограма вихователя.
4. Особистість дитини з порушеннями психофізичного розвитку у системі роботи вихователя: наукові основи індивідуального підходу до дітей; взаємодія вихователя з дитячим колективом, організація його життєдіяльності.

Література [21], стор. 34-60; [25], стор. 6-18.

Змістовий модуль 2. Зміст роботи вихователя

Тема 1. Педагогічне спілкування – основа виховної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку

План:

1. Сутність педагогічного спілкування, його структура, функції.
2. Стили ставлення педагога до дітей.
3. Стили педагогічного спілкування.
4. Перешкоди та правила педагогічного спілкування.

Література [8], стор. 18-27; [15], стор. 6-28.

Тема 2. Педагогічна взаємодія з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку

План:

1. Сутність педагогічної взаємодії з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку у виховному процесі.
2. Психологічні основи педагогічної взаємодії.
3. Класифікація та характеристика прийомів педагогічного впливу на дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
4. Принципи педагогічної взаємодії.
5. Шляхи підвищення ефективності взаємодії вихователя з дітьми в процесі виховання.

Література [20], стор. 22-40; [4], стор. 26-30.

Тема 3. Форми виховної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.

План:

1. Місце бесіди в системі виховання особистості.
2. Методика підготовки і проведення бесіди.
3. Аналіз ефективності проведеної бесіди.
4. Сутність поняття «нетрадиційні форми виховання», їх місце в системі виховної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.

5. Проведення психологічних тренінгів, спрямованих на формування моральної свідомості, моральних якостей та взаємовідносин.
Література [19], стор. 34-56; [17], стор. 220-244.

Тема 4. Технології у роботі вихователя з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку

План:

1. Сутність та контент технологій.
 2. Порівняльний аналіз понять «технологія» та «методика».
 3. Структура технологій.
 4. Види педагогічних технологій.
 5. Ігрові технології у виховній роботі з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.
 6. Арттерапевтичні технології у виховному процесі.
- Література* [14], стор. 110-135; [20], стор. 52-69.

Змістовий модуль 3. Індивідуалізація у виховній роботі

Тема 1. Виховні технології у роботі вихователя

План:

1. Особистісно орієнтована технологія виховання.
 2. Технологія колективного творчого виховання.
 3. Педагогічна технологія «створення ситуації успіху».
 4. Особливості та методика виховних технологій.
- Література* [14], стор. 190-215; [20], стор. 72-84.

Тема 2. Методика педагогічної взаємодії з батьками дітей

План:

1. Основні напрямки роботи вихователів з батьками.
 2. Індивідуальний підхід у роботі з батьками.
 3. Виховання в українській сім'ї, провідні завдання; засоби та методи родинного виховання.
 4. Методика ознайомлення батьків зі стилями сімейного виховання, їх впливом на формування особистості.
 5. Психолого-педагогічна діагностика сім'ї.
 6. Методика консультування та педагогічного переконання батьків.
 7. Форми роботи з батьками.
- Література* [17], стор. 250-275; [27], стор. 350-368.

Тема 3. Планування виховної роботи з дітьми із психофізичними порушеннями

План:

1. Системотворююча роль планування у виховній роботі.
 2. Види планів.
 3. Завдання планування у спеціальній педагогіці.
 4. Характеристика перспективного плану.
 5. Характеристика календарного плану.
 6. Характеристика поточного планування.
 7. Характеристика плану-графіку, плану-сценарію тощо
- Література* [19], стор. 72-86; [7], стор. 68-80.

Тема 4. Індивідуальний підхід у вихованні дітей з порушеннями психофізичного розвитку

План:

1. Сутність поняття «індивідуальний підхід».
2. Роль індивідуального підходу у вихованні дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
3. Особливості взаємодії педагога з дітьми різних типів темпераменту та з вадами мовлення.

Література [13], стор. 220-242; [22], стор. 154-176.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	кон	ср
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Концептуальні засади виховання дітей із порушеннями психофізичного розвитку						
Змістовий модуль 1. Психологічні основи виховного впливу						

Тема 1. Психолого-педагогічні механізми виховного впливу на дітей з порушеннями психофізичного розвитку.	8	4				4
Тема 2. Психологічні методики вивчення особистості дитини з психофізичними	8		2			6

порушеннями.						
Тема 3. Психологічні методики вивчення колективу дітей.	8		2			6
Тема 4. Особистість вихователя в системі виховної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку	6					6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	30	4	4			22
<i>Усього годин</i>	30	4	4			22
Змістовий модуль 2. Зміст роботи вихователя						
Тема 1. Педагогічне спілкування – основа роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	4	2				2
Тема 2. Педагогічна взаємодія з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	6	2				4
Тема 3. Форми виховної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	10	2	6			2
Тема 4. Технології у роботі вихователя з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	10		4			6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	6	10			14
<i>Усього годин</i>	30	6	10			14
Змістовий модуль 3. Індивідуалізація у виховній роботі						
Тема 1. Виховні технології в роботі вихователя з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	10	2	2			6
Тема 2. Методика педагогічної взаємодії з батьками дітей з порушеннями психофізичного розвитку.	6		2			4
Тема 3. Планування виховної роботи з дітьми із психофізичними порушеннями	6					6

Тема 4. Індивідуальний підхід у вихованні дітей з порушеннями психофізичного розвитку.	8		2			6
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	2	6			22
<i>Усього годин</i>	30	2	6			22
<i>Разом за курсом</i>	90	12	20			58

№ з/п	Теми семінарських занять Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Психологічні методики вивчення особистості дитини з психофізичними порушеннями.	2
2.	Психологічні методики вивчення колективу дітей.	2
3.	Форми виховної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	6
4.	Технології в роботі вихователя роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	4
5.	Виховні технології в роботі вихователя роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	2
6.	Методика педагогічної взаємодії з батьками дітей з порушеннями психофізичного розвитку	2
7.	Індивідуальний підхід у вихованні дітей з порушеннями психофізичного розвитку	2
	<i>Разом</i>	20

№ з/п	Теми семінарських занять Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Психологічні методики вивчення особистості дитини з психофізичними порушеннями.	2
2.	Психологічні методики вивчення колективу дітей.	2
3.	Форми виховної роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	6
4.	Технології в роботі вихователя роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	4
5.	Виховні технології в роботі вихователя роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.	2
6.	Методика педагогічної взаємодії з батьками дітей з порушеннями психофізичного розвитку	2
7.	Індивідуальний підхід у вихованні дітей з порушеннями психофізичного розвитку	2
	<i>Разом</i>	20

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до семінарських занять – **2-4 год. / 1 заняття;**
- написання рефератів – **15 год. / 1 роботу;**
- підготовка до контрольних заходів – **15 год. / 1 захід**
- **складання структурно-логічних схем – 10 год. / 1 схема**
- **складання тестів – 6 год. / 10 тестів**
- **опрацювання тем для самостійної роботи – 2 год. / 1 тема**

- **письмові відповіді на питання – 2 год. / 1 питання**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин
		Денна форма
1	Підготовка до практичних робіт	8
2	Реферат	10
3	Підготовка до контрольних заходів	10
4.	Складання структурно-логічних схем	5
5.	Складання тестів	10
6.	Опрацювання тем для самостійної роботи	10
7.	Письмові відповіді на питання	5
	<i>Разом</i>	58

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

1) на лекційних заняттях:

- лекція;
- пояснення;
- дискусія;
- диспут;
- ілюстрування;
- демонстрація;
- відеометод;
- бесіда;
- методи проблемного навчання (частково-пошуковий, пошуковий, дослідницький)

2) на семінарських заняттях:

- практична робота;
- фронтальне опитування;
- частково-пошуковий метод;
- спостереження.
- майстер-клас;
- питання до своїх одногрупників;
- питання до самого себе;
- методика незакінчених речень;
- методика «ланцюжкова реакція».

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (семінарські заняття);
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- реферати;
- тести;
- структурно-логічні схеми.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проєктні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на семінарських заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може

	підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 відповідей по 2 бали ДФН, 4 відповіді по 2 бали ЗФН).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
5	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотно проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.

	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45 балів (15 робіт по 3 бали ДФН, ЗФН).</i>
--	--

Реферат	Критерії оцінювання
15	Реферат має обсяг 15 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.
10	Реферат має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
5	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
0	Тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (1 реферат по 15 балів ДФН, ЗФН).</i>

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 10 ЗФН 32-30	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє неточності в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 9-7 ЗФН 29-20	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6-5 ЗФН 19-10	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно.

	Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 4-3 ЗФН 9-6	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3-1 ЗФН 5-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (для ДФН, 32 бали для ЗФН)</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	10x3 бали = 30 балів	2x4 бали = 8 балів
Самостійна (проектна) робота	15x3 бали = 45 балів	15x3 бали = 45 балів
Реферат	1x15 балів = 15 балів	1x15 балів = 15 балів
Контрольна (письмова) робота	1x10 балів = 10 балів	1x32 бали = 32 бали
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Самостійна робота	5	Самостійна робота	0
	T2	Відповідь на семінарському занятті	2	Самостійна робота	0

		Самостійна робота	5	Самостійна робота	0
	T3	Відповідь на семінарському занятті	5	Самостійна робота	0
	T4	Самостійна робота	2	Самостійна робота	0
ЗМ 2	T1	Самостійна робота	2	Відповідь на семінарському занятті	0
		Самостійна робота	5	Самостійна робота	0
	T2	Самостійна робота	2	Самостійна робота	0
		Самостійна робота	5	Самостійна робота	0
	T3	Відповідь на семінарському занятті	5	Відповідь на семінарському занятті	0
				Самостійна робота	0
	T4	Відповідь на семінарському занятті	5	Самостійна робота	0
ЗМ 3	T1	Відповідь на семінарському занятті	2	Самостійна робота	0
		Самостійна робота	4	Самостійна робота	0
	T2	Відповідь на семінарському занятті	4	Самостійна робота	0
		Реферат	10	Реферат	0
		Контрольна робота	30	Контрольна робота	0
	T3	Самостійна робота	4	Самостійна робота	0

		Самостійна робота	4	Самостійна робота	0
	T4	Відповідь на семінарському занятті	4	Самостійна робота	0
Сума			100		0

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужать передусім мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (навчальні кінофільми, а також інтерв'ю, виступи тощо як фактографічний матеріал).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Актуалізація соціального партнерства у процесі психолого-педагогічного супроводу: понятійно-категоріальний аспект. Особлива дитина: навчання і виховання. – 2015. №4. С. 52-57.
2. Актуальні проблеми навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами: матеріали III-ї Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (25-26 квітня 2024 р., м. Полтава) / ДЗ «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава, 2024. 107 с.
3. Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами : [зб. наук. праць / гол. ред. П.М. Таланчук та ін.]. – К. Університет «Україна», 2009. – № 6(8). – 484 с.
4. Бабяк О. Особливості когнітивного компонента міжособистісних стосунків у шкільній групі. Особлива дитина: навчання і виховання. 2013. № 3 (67). С. 26-30.
5. Берзін В. Формування здорового способу життя дітей та підлітків. Особлива дитина: навчання і виховання. 2013. № 4 (68). С. 48-53.
6. Богуш А. М., Луцан Н. І. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. 2 -ге вид, доп.: навчальний посібник. К.: Видавничий Дім "Слово", 2012. - 304 с
7. Войтко В. Навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами: сучасні підходи: [навчально-методичний посібник]. Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2016. 84 с.
8. Волосовец, Т.В., Хаустов А.В. Формування комунікативних навичок у дітей з дитячим аутизмом. Логопедія. 2015. №1. С.70-74.

9. Гавриш Н. Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей: методичні рекомендації щодо використання коректурних таблиць. Вид.2-ге.К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. 256 с., 80 с. іл.
10. Гладких Н. В. Актуальні проблеми навчання та виховання дітей з комплексними порушеннями розвитку в Україні // Науковий часопис імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія : зб. наук. праць. – Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 52-57.
11. Дитина із сенсорними порушеннями: розвиток, навчання, виховання. Науково-методичний збірник. Випуск 5. – Кіровоград. Імекс-ЛТД, 2014. – с.172
12. Діти з особливими освітніми потребами у загальноосвітньому просторі / навчально-методичний посібник /авт.: Н. Ярмола, Л. Коваль-Бардаш, Н. Компанець, Н. Квітка, А. Лапін – К.: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. – 208 с.
13. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія : навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 392 с.
14. Інноваційні технології в діяльності інклюзивно-ресурсного центру : метод. посіб. / авт. кол. за. ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 228 с.
15. Куценко Т. О. Розвиток комунікації у дітей з аутизмом: методичні рекомендації. Київ, 2019. 28 с.
16. Литвяк Д. М., Зленко Л. О. Корекційно-розвивальні методики роботи з дітьми з аутизмом: методичні рекомендації. Чернігів, 2020. 78 с.
17. Лаппо В.В. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 384 с.
18. Манько Н. В. Навчання і виховання дітей раннього віку з порушеннями мовленнєвого розвитку в системі дошкільної освіти (історичний аспект) / Н. В. Манько // Зб. наук. пр. Кам'янець-Подільського держ. ун-ту / відп. ред. 70 В. І. Співак, упоряд. О. В. Гаврилов. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошинський В. С., 2006. – Вип. VI. – С. 28 – 32.
19. Бартків О. С. Мельник І.М. Методика виховної роботи : навч.-метод. рекоменд. Луцьк, 2023. 86 с.
20. Навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами: сучасні підходи : [навчально-методичний посібник] / В. Войтко. – Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2016. – 84 с.
21. Прядко Л. О. Діяльність корекційного педагога реабілітаційного центру. Теоретичні та методичні аспекти корекційно-реабілітаційної діяльності : монографія. Суми: Мрія, 2015. С. 37–56.
22. Скрипченко О.В. Вікова та педагогічна психологія. Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук, І.С. Булах, Т. М. Зелінська. – 2-е вид., доповн. – К.: Каравела, 2007. – 400 с. - (Вища освіта в Україні).
23. Спеціальна педагогіка з історією логопедії: навчально-методичний посібник/ укл. О. В. Чепка Умань : ВПЦ «Візаві», 2016 108 с.

24. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник (Під заг. ред. Софій Н. З.) К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66 с.
25. Супрун М. Особистість вихователя спеціальної школи-інтернату. Особлива дитина: навчання і виховання. 2013. № 2 (66). С. 15-18.
26. Теоретичні та методичні аспекти корекційно-реабілітаційної діяльності : монографія (за ред. : Т. М. Дегтяренко, Ю. А. Картавої.). Суми : Мрія, 2015. 252 с.
27. Федосєєва О. А. Особливості виховання дитини з обмеженими можливостями в сім'ї. Молодий вчений. 2013. №9. С. 346-349.

Допоміжна література

1. Бабич Н.М. Допоміжна комунікація як один із засобів формування комунікативних навичок у дітей з порушеннями зору та інтелект. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). 2014. Вип. IV. С. 6-14.
2. Бабич Н.М. Формування комунікативних навичок у дітей з порушеннями зору та інтелекту як проблема сучасної корекційної педагогіки. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія: збірник наукових праць. 2013. № 23. С. 8-10.
3. Бойко Л.Б. Сучасні інтерактивні форми виховної роботи [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.vaglive.org/suchasni-interaktivni-formi-vihovnoyi-roboti-z-uchnyami-prezen.html>.
4. Боклащук Н.Д. Інтерактивні технології розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. Дошкільний навчальний заклад. 2013. № 1.
5. Густіліна Ю.В. Програма виховання на засадах козацької педагогіки. Позакласний час. 2013. № 9-10. С. 113 – 120.
6. Мовленнєві вправи з використанням різних інтерактивних методів: [Матеріал до семінару 07.05.15p.docx](#) [Електронний ресурс]. Режим доступу: [nmco.lviv.sch.in.ua/...](http://nmco.lviv.sch.in.ua/)

Інформаційні ресурси

1. <http://moodle.mnu.mk.ua/course/category.php?id=121>
2. Теслюк В.М., Лузан П.Г., Шовкун, Л.М. (2010) Основи педагогічної майстерності: навчальний посібник. <http://elibrary.nubip.edu.ua/4726/>
3. Електронний курс «Основи педагогічної майстерності» http://pedagogika.ucoz.ua/load/osnovi_pedagogichnoji_majsternosti/osnovi_pedagogichnoji_majsternosti/10
4. Електронний каталог статей «Педагогічна майстерність і творчість вчителя» <http://teacher.at.ua/publ/19-1-0-511>
5. Підручники онлайн. «Теорія і методика виховання» http://pidruchniki.ws/10981205/pedagogika/teoriya_metodika_vihovannya
6. Електронний курс лекцій «Теорія і методика виховної роботи» <http://pedcollege.kiev.ua/2009-11-13-19-07-45/2-/160-2009-11-19-07-49-14.html>